

12. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sněmovna znovu odložila hlasování o evropském zatykači

Poslanecká sněmovna znovu odložila hlasování o předlohách, na jejichž základě by se na české občany vztahoval evropský zatykač. Sněmovna vrátila předlohy do druhého čtení, neboť politici nejsou stále jednotní v tom, zda a jak by se měly kvůli eurozatykači změnit současné české zákony. Nejbližší možnost, kdy by sněmovna mohla předlohy schvalovat, bude na její červnové schůzi.

Problémy při schvalování předloh vznikly před několika týdny, kdy se vládní unionisté přiklonili k výhradám opozice. Koalice tím ztratila většinu potřebnou pro schválení předloh. Ke shodě zatím nedospěla.

"Dohodli jsme se i s panem ministrem spravedlnosti Karlem Čermákem, že by bylo vhodné v tuto chvíli opakovat druhé čtení. V něm bychom se pokusili společně navrhnout některé pozměňovací návrhy, které by trochu zmenšily obavu z případné kolize ve vztahu k Listině základních práv a svobod," vysvětlil novinářům Tomáš Vrbík z poslaneckého klubu Unie svobody-DEU.

Vrbík soudí, že trestní zákon musí jasně určit, že člověk, který má být vydán k trestnímu stíhání mimo území Česka, si může trest odpykat ve své vlasti. "Aby nemohla nastat situace, že někdo bude odsouzen a proti své vůli bude ve vězení mimo Českou republiku," řekl. Politici se ještě musí dohodnout, odkdy má eurozatykač platit. Ani v zemích EU není jednotný termín.

Kamenem úrazu je již několik týdnů rozdílný názor na to, zda se má kvůli zavedení evropského zatykače změnit ústavní Listina základních práv a svobod. Vládní koalice navrhla její novelu tak, aby umožnila vydávat české občany k trestnímu stíhání do ciziny. Na novelu měla navázat předloha, která měla konkrétně zajistit, aby se na občany Česka vztahoval eurozatykač a aby i české orgány mohly na jeho základě žádat o vydání cizích zločinců.

Přijetí novely listiny ale před mnoha týdny zablokovala ve sněmovně opozice. Možnost, že by čeští občané byli vydáváni k trestnímu stíhání, totiž považuje za protiústavní. Například ODS tvrdí, že přijetí eurozatykače by snížilo právní jistoty českých občanů. Ministr Čermák a další vládní politici naopak varovali, že nepřijme-li Česko evropský zatykač, stane se zaslíbenou zemí a útočištěm pro zahraniční zločince.

Když sněmovna kvůli opozici zamítla novelu listiny, pokusila se vládní koalice prosadit alespoň předlohu, která měla evropský zatykač do českého právního řádu zavést. I sami někteří vládní politici ale přiznávají, že bez změněné listiny je přijetí této předlohy sporné. Největší pochybnosti vyvstaly mezi unionisty, takže vláda ztratila parlamentní většinu pro zavedení eurozatykače a hlasování o něm odložila.

Smyslem evropského zatykače, jehož zavedení je přímým důsledkem teroristických útoků proti USA v září 2001, je usnadnit a urychlit dosavadní procedury vydávání stíhaných osob a přimět členské státy, aby vydávaly k potrestání v rámci EU i své vlastní občany. Znemožňuje, aby se

pachatelé závažných trestných činů vyhýbali stíhání v zahraničí. Procedura vydávání stíhaných lidí by se díky eurozatykači zkrátila z 1,5 až na čtvrt roku.

Česko není jediným státem, který má s přistoupením na evropský zatykač problémy. Zatykač měl v EU platit od letošního 1. ledna. Termín však splnilo jen osm zemí. Zbývajících sedm slibovalo, že ho zavede do národních právních řádů do května. Evropský zatykač mají Británie, Belgie, Dánsko, Finsko, Irsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko.